

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
***Międzynarodowa konferencja ekspertów w zakresie wymiany dobrych praktyk
w obszarze bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce***

Warszawa dn. 1. 09. 2015 r.

Alkohol i prowadzenie pojazdu – skala problemu w Polsce

Ilona Buttler

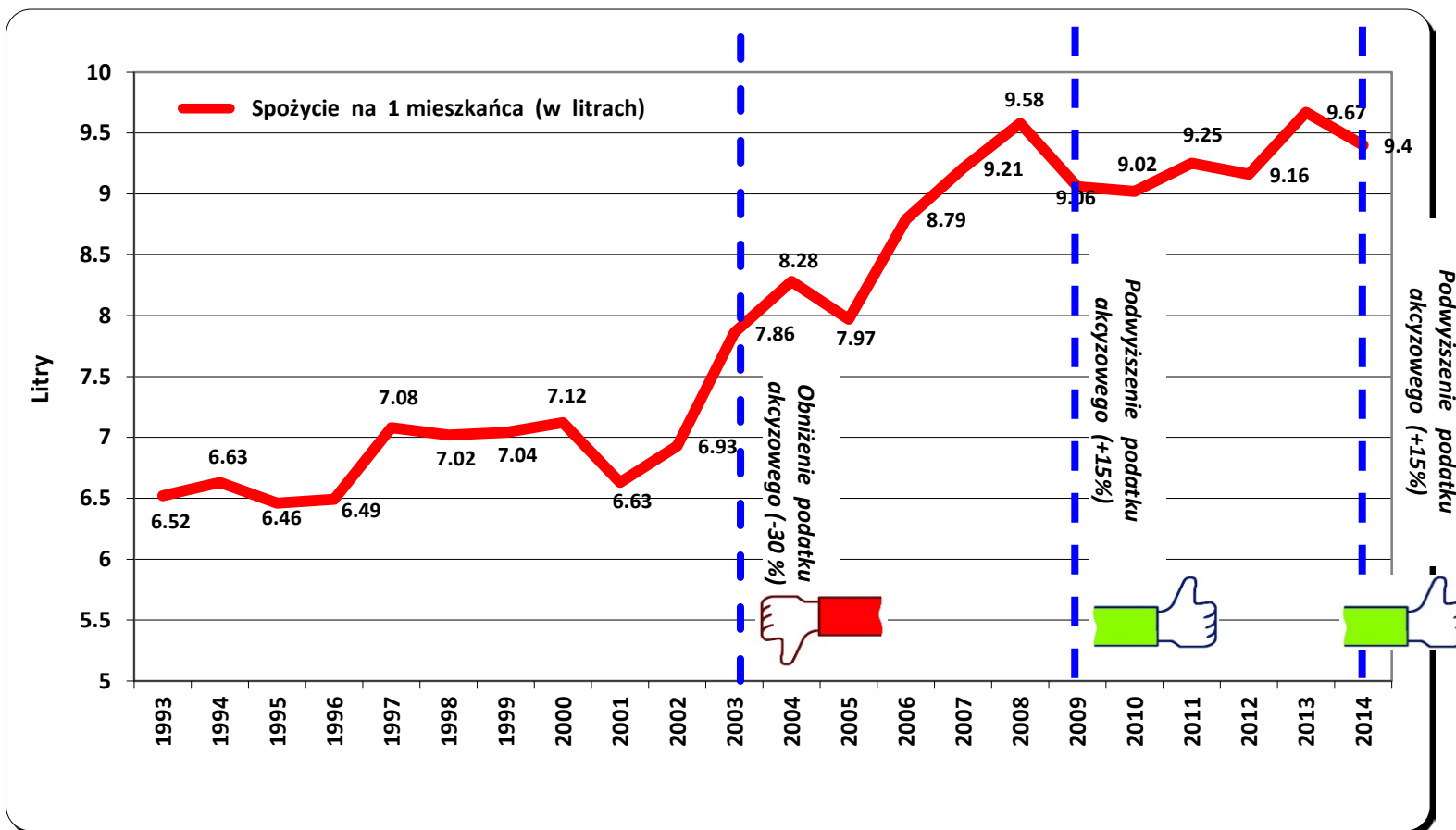
Instytut Transportu Samochodowego
Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

SPOŻYCIE ALKOHOLU W POPULACJI W LATACH 1993 - 2014 r.

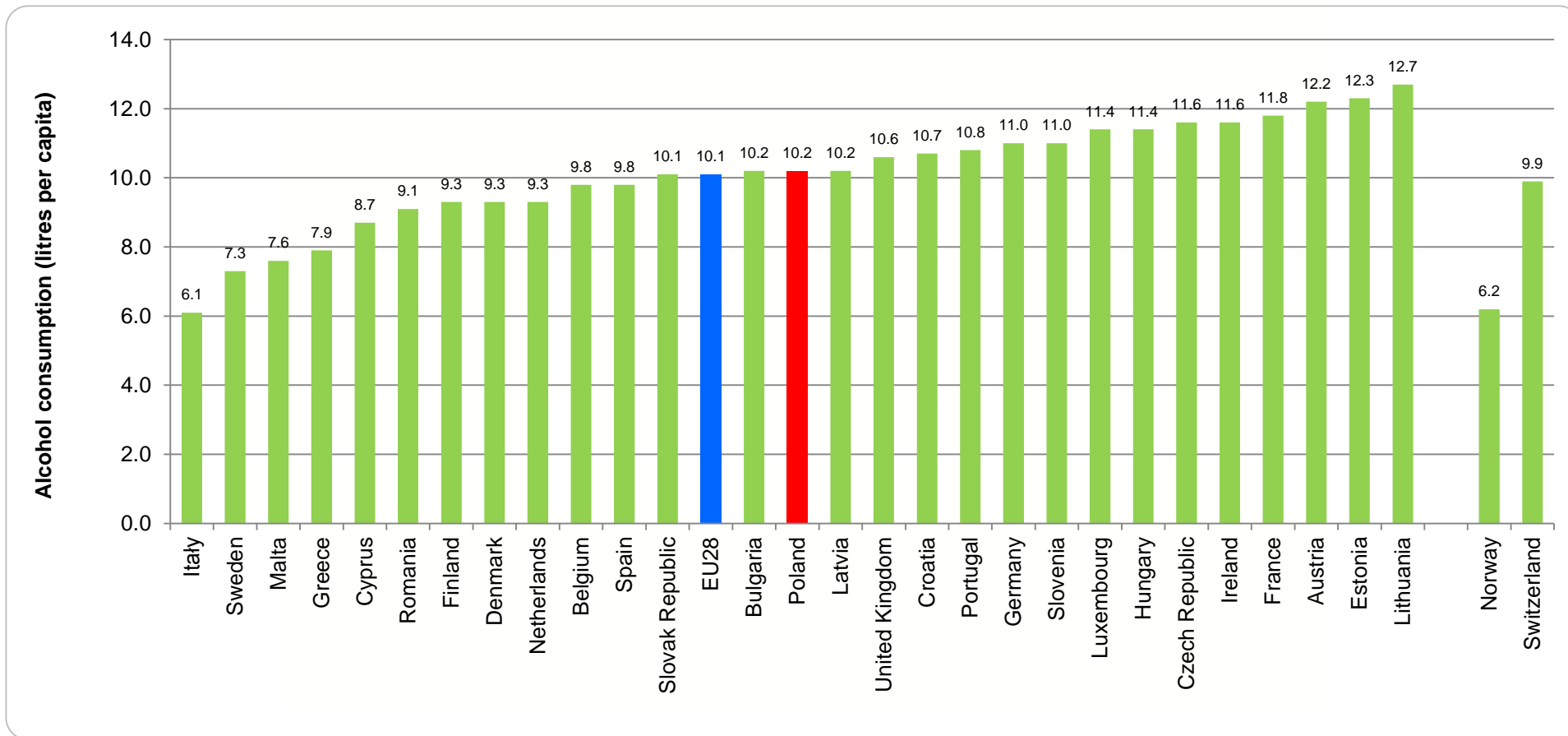
(Wskaźnik: Liczba litrów 100% alkoholu na 1 mieszkańca)

Źródło: PARPA, GUS (2015): Dostawy na rynek krajowy oraz spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych na 1 mieszkańca w 2014 r.

SPOŻYCIE ALKOHOLU W POPULCJI (15+ lat) W UNII EUROPEJSKIEJ W 2012 ROKU

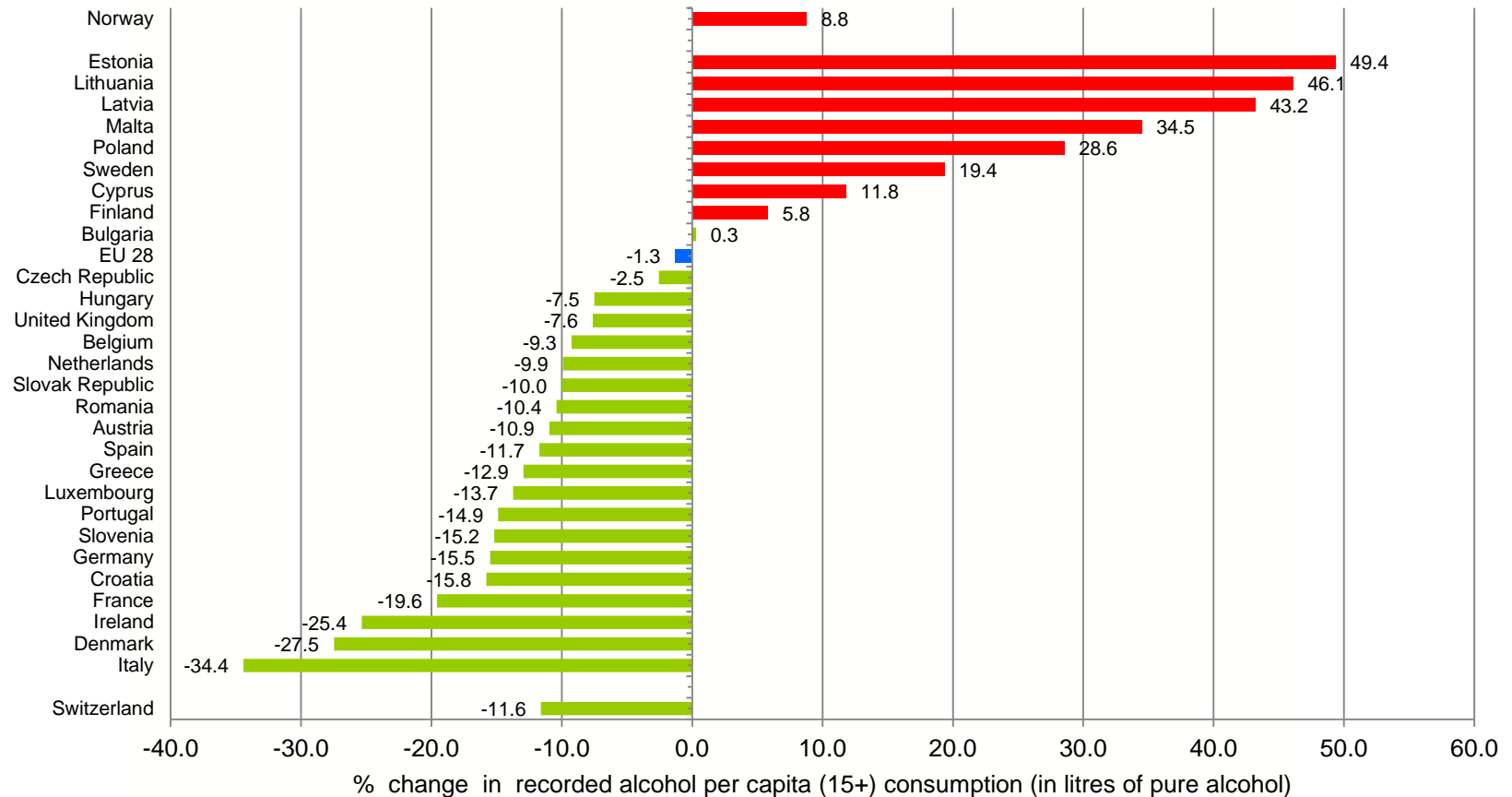

Źródło: Health at glance: Europe 2014; OECD 2014

PROCENTOWA ZMIANA W SPOŻYCIU ALKOHOLU NA 1 MIESZKAŃCA (15+) MIĘDZY 2000 i 2011 ROKIEM

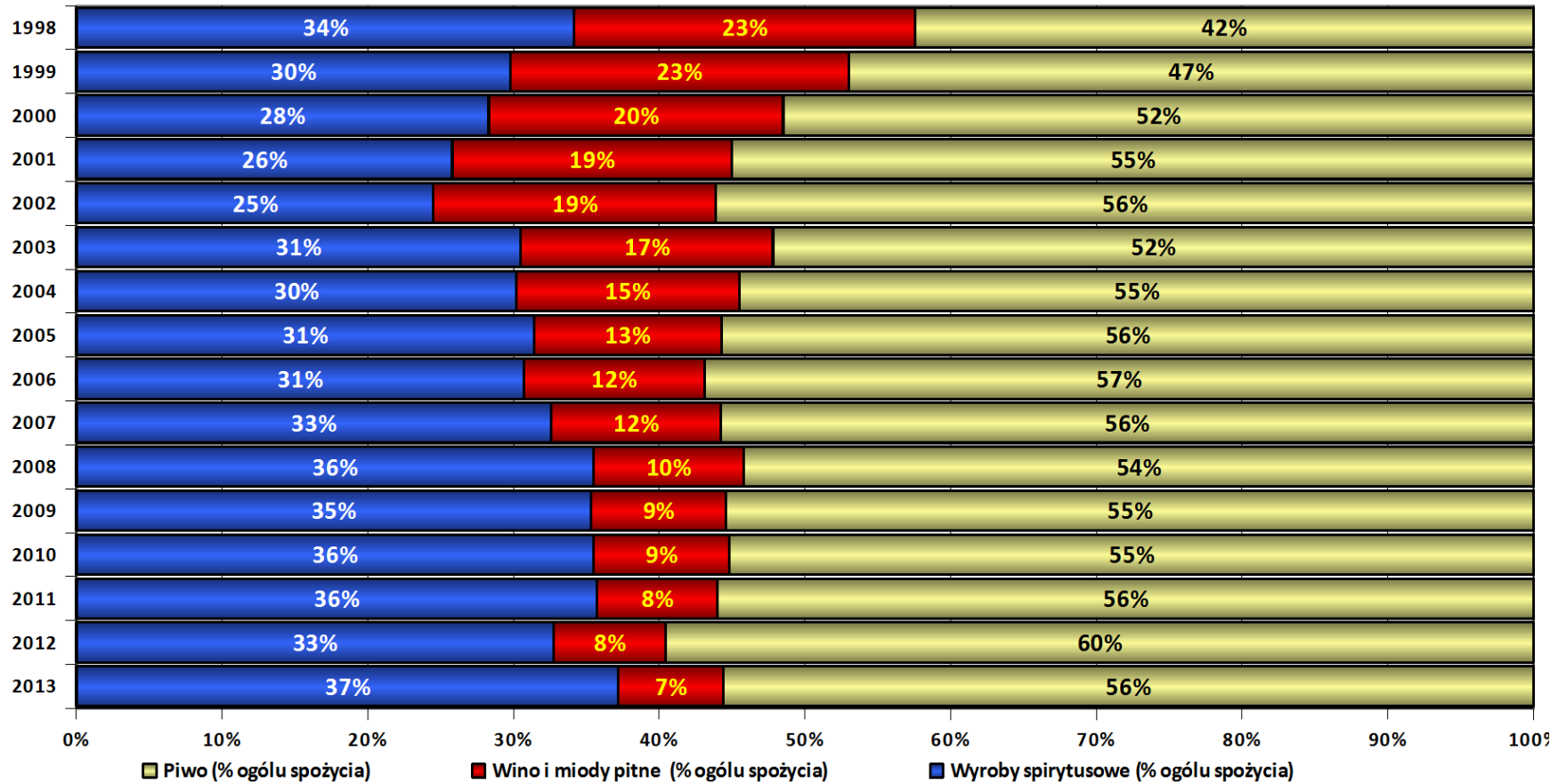

Źródło: OECD Health Statistics 2014; WHO Global Health Observatory (GHO): OECD (2015): Tackling Harmful Alcohol Use: Economics and Public Health Policy

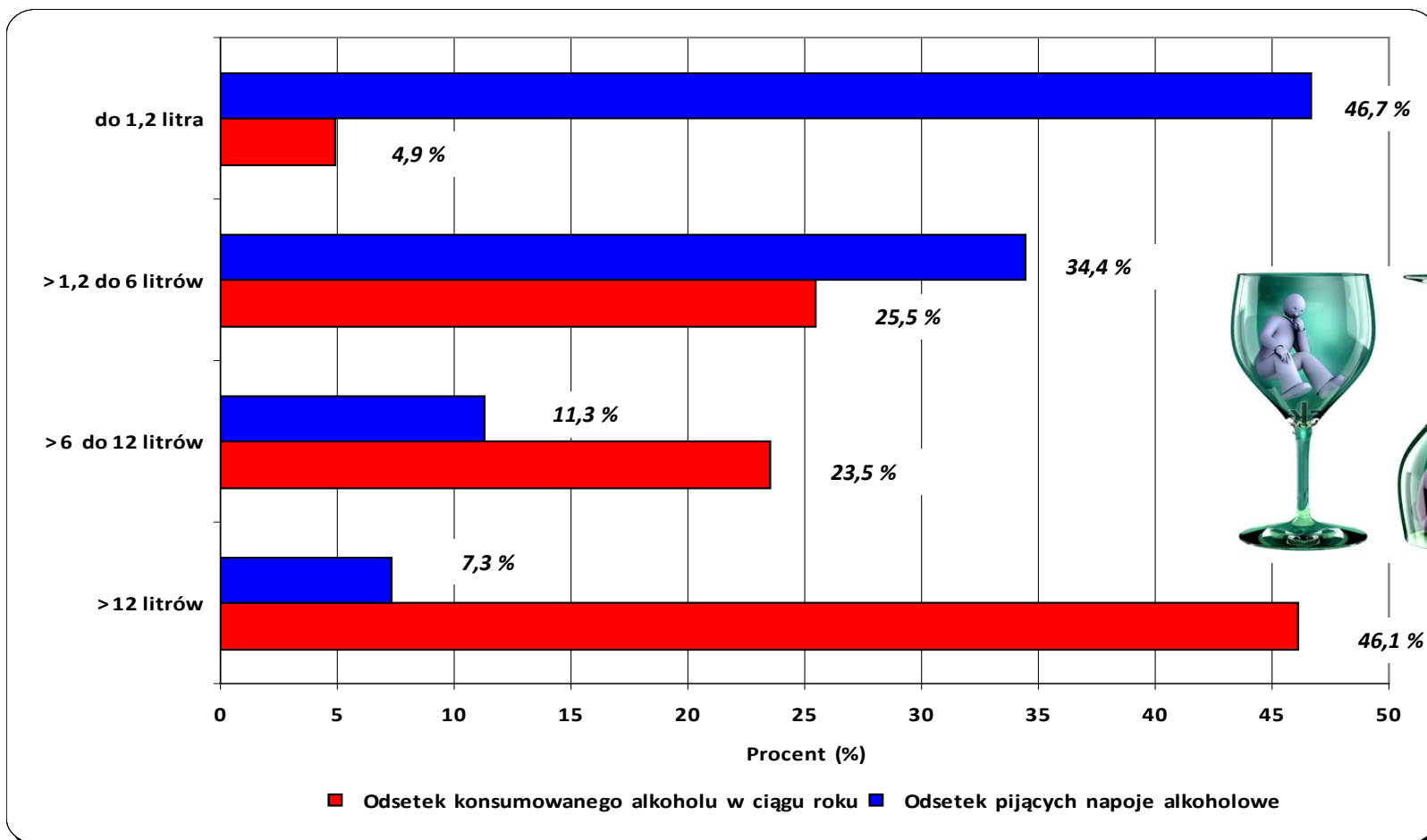

STRUKTURA SPOŻYWANEGO ALKOHOLU W POLSCE

WZORY KONSUMPCJI ALKOHOLU W POLSCE

Źródło: CBOS (2008): „Wzory konsumpcji alkoholu w Polsce”.

ROZPOWSZECHNIENIE ALKOHOLU W POPULACJI KIEROWCÓW

- SARTRE 4 (2010) – do prowadzenia pojazdu po spożyciu alkoholu w ciągu ostatniego roku przyznało się **3,4 %** kierowców i **1,8%** motocyklistów;
- DRUID (2010) – wśród losowo zatrzymywanych kierowców alkohol stwierdzono u **1,43 %** zbadanych osób;
- W 2014 roku podczas kontroli stanu trzeźwości obecność alkoholu stwierdzono u **0,7 %** badanych kierowców.

ROZPOWSZECHNIENIE ALKOHOLU W POPULACJI KIEROWCÓW

„Czy zdarza się Pani/u prowadzić pojazd w poniższych sytuacjach? „ (Badania: 01. 2015r.)

Dane szczegółowe w poszczególnych krajach

Odpowiedź „Tak“	W stanie zmęczenia		Po spożyciu ilości alkoholu przekraczającej dopuszczalny limit, lecz bez odczuwania działania alkoholu		Po spożyciu leków mogących wpłynąć na koncentrację		Odczuwając działanie alkoholu na Pani/a stan fizyczny lub odbiór rzeczywistości		Po paleniu marihuany lub spożyciu narkotyków	
	2015	Ewolucja / 2014	2015	Ewolucja / 2014	2015	Ewolucja / 2014	2015	Ewolucja / 2014	2015	Ewolucja / 2014
	Ogółem	39	-	12	-	8	-	5	-	2
Francja	41	+1	15	-2	13	-5	4	-3	1	-1
Niemcy	33	+1	7	-1	12	=	2	-1	1	-1
Belgia	48	+6	25	=	11	=	8	=	3	+1
Hiszpania	28	+5	8	+4	11	=	3	-1	4	+2
Wielka Brytania	33	+1	7	=	7	+1	3	=	2	=
Włochy	34	-2	12	=	5	-2	4	-1	2	=
Szwecja	37	+8	2	-1	6	+1	2	-1	1	=
Grecja	56	-	29	-	6	-	13	-	2	-
Polska	55	-	3	-	6	-	3	-	2	-
Holandia	22	-	5	-	6	-	2	-	2	-

Pytanie zadane kierowcom, czyli 83% próby

Źródło: IPSOS (2014): Europejski barometr odpowiedzialnej jazdy. Fondation Vinci Autoroutes pour une conduite responsable

WYPADKI DROGOWE Z UDZIAŁEM NIETRZEŻWYCH UŻYTKOWNIKÓW DRÓG

Jak podaje Komenda Główna Policji w 2014 roku:

- Nietrzeźwi użytkownicy dróg **wzięli udział** w 3552 wypadkach drogowych (10,1% ogółu wypadków drogowych), w których zginęło 470 osób (14,7% ogółu ofiar śmiertelnych), a rannych zostało 4046 osób (9,5%);
- Nietrzeźwi użytkownicy dróg **spowodowali** 2579 wypadki drogowo (7,4% ogółu wypadków drogowych), w których zginęło 363 osób (11,3% wszystkich ofiar śmiertelnych), a rannych zostało 2971 osób (7%).

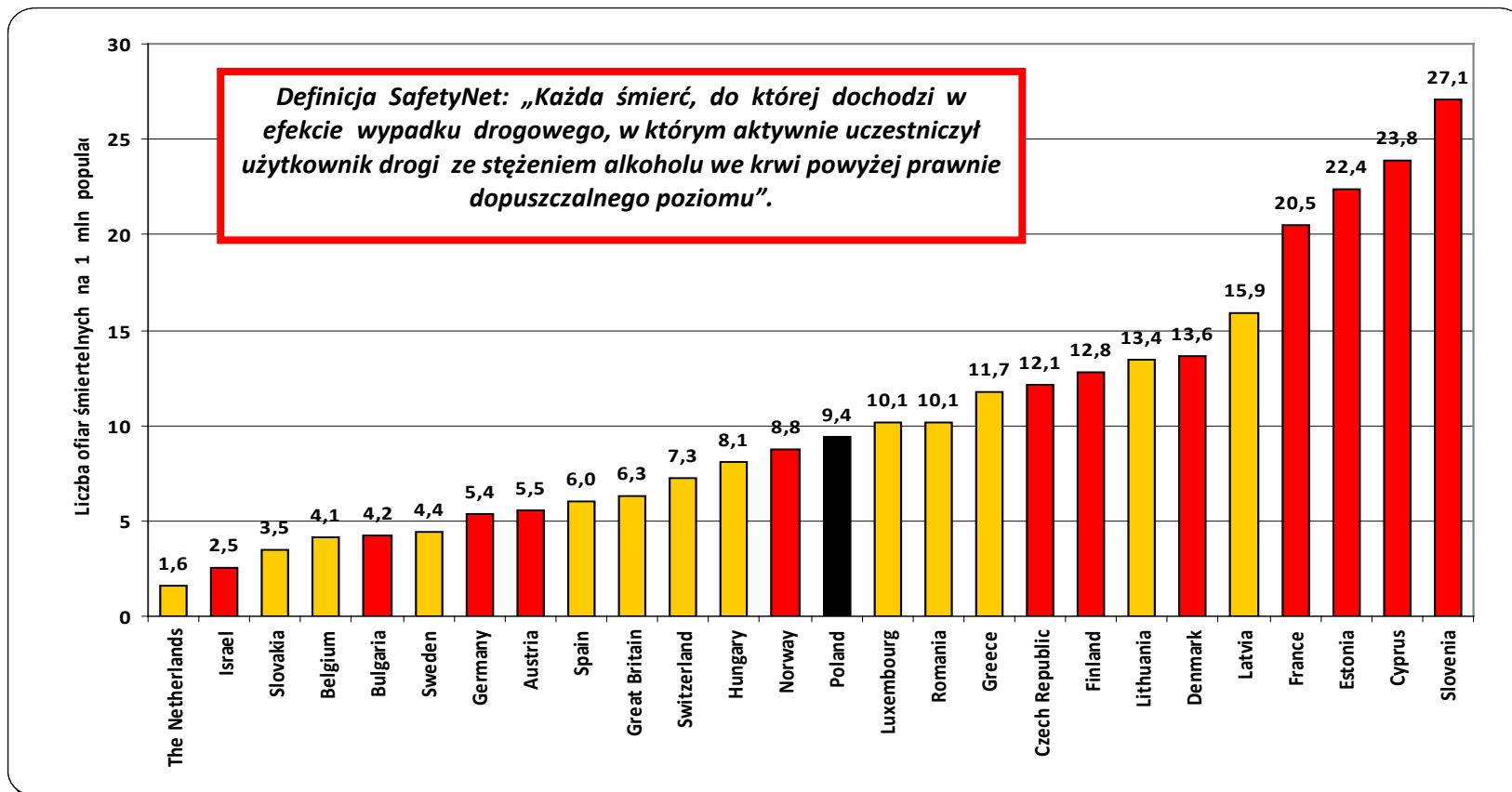
Źródło: KGP (2015): Wypadki drogowo w Polsce w 2014 roku.

LICZBA OFIAR ŚMIERTELNYCH W WYPADKACH ZWIĄZANYCH Z ALKOHOLEM

(Wskaźnik: Liczba ofiar na 1 mln mieszkańców)

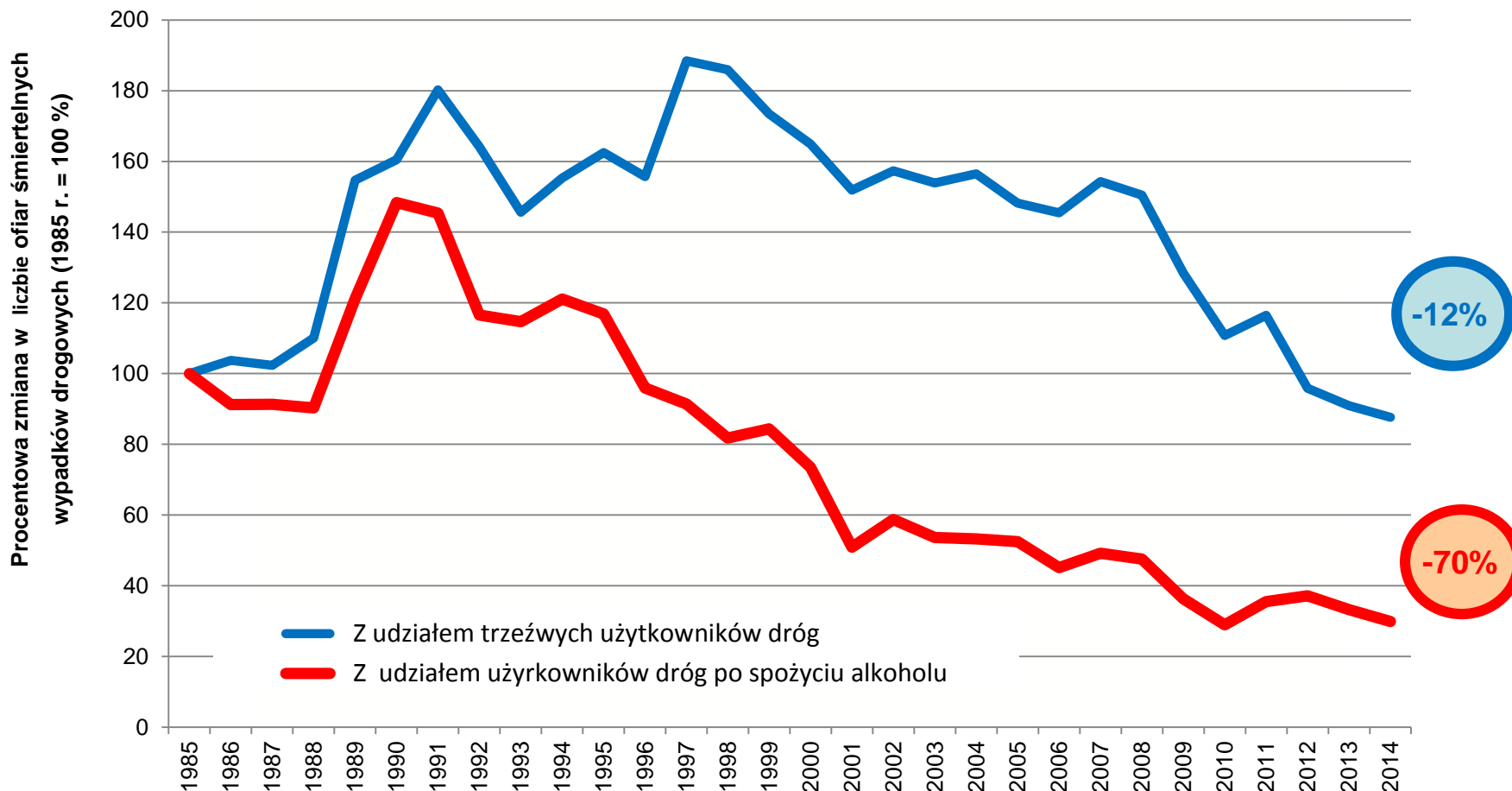

Źródło danych: ETSC (2010): Road Safety Target in Sight: Making up for lost time. 4th Road Safety PIN Report.; ETSC (2012): Drink driving: Towards zero tolerance (brak: IRL, IT, MT, PT)

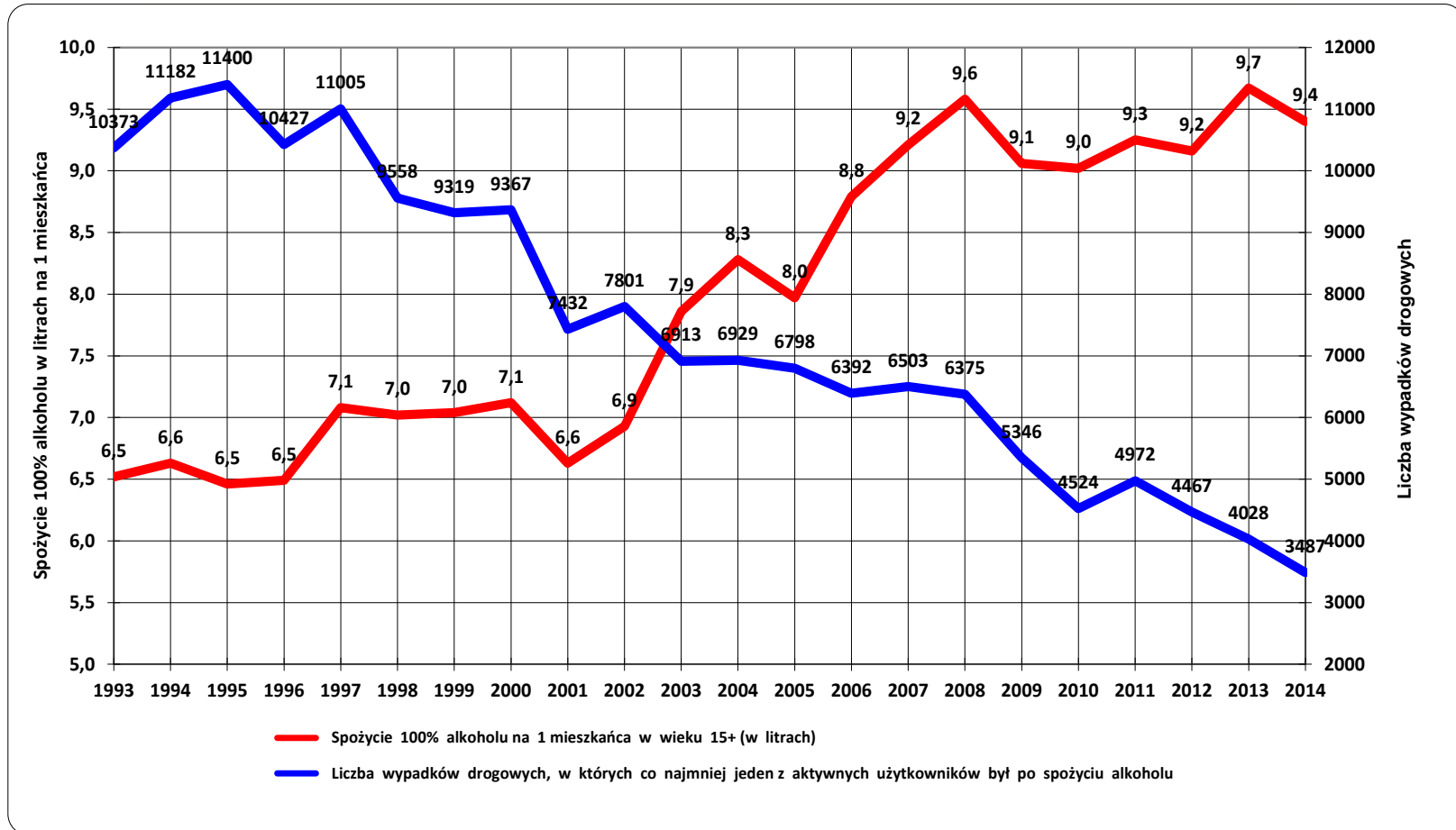
ZMIANY W LICZBIE OFIAR ŚMIERTELNYCH WYPADKÓW DROGOWYCH Z UDZIAŁEM TRZEŻWYCH UŻYTKOWNIKÓW DRÓG I UŻYTKOWNIKÓW PO SPOŻYCIU ALKOHOLU (1985 = 100%)

Źródło: Komenda Główna Policji

WYPADKI DROGOWE Z UDZIAŁEM OSÓB PO SPOŻYCIU ALKOHOLU W LATACH 1993 - 2014

Źródło: PARPA, KGP

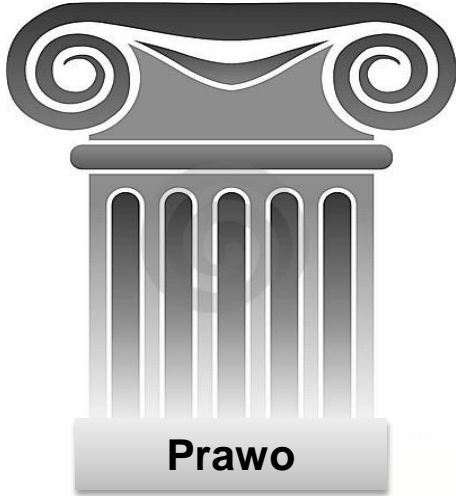

PODSTAWY POLITYKI PREWENCYJNEJ W POLSCE

Prawo

*Przepisy dotyczące dopuszczalnego stężenia alkoholu we krwi
Przepisy dotyczące administracyjnych i karnych konsekwencji nieprzestrzegania przepisów*

Edukacja

- *Edukacja dzieci i młodzieży*
- *Szkolenie kierowców*
- *Kampanie społeczne*
- *Działalność środków masowego przekazu*

Nadzór

- *Powstrzymanie kierowców od prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu*
- *Wyeliminowanie z ruchu nietrzeźwych kierowców*

Sądy

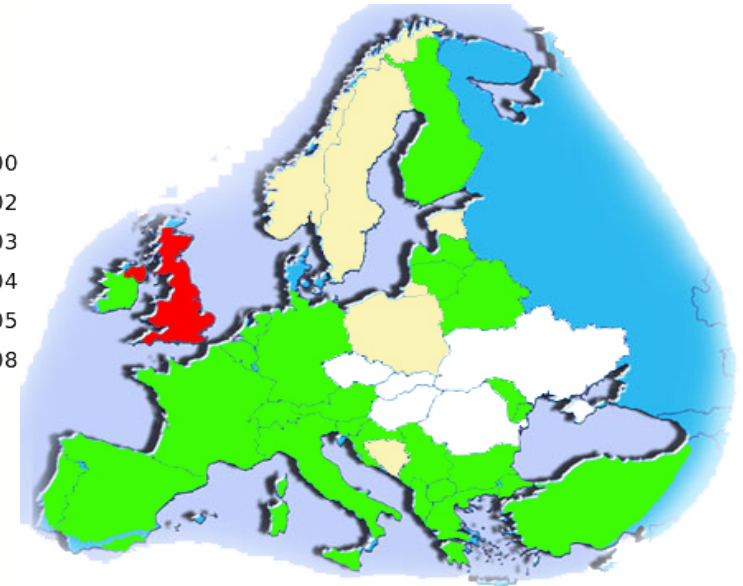
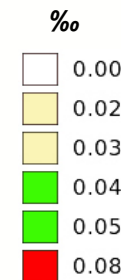
- *Rozstrzyganie spraw*

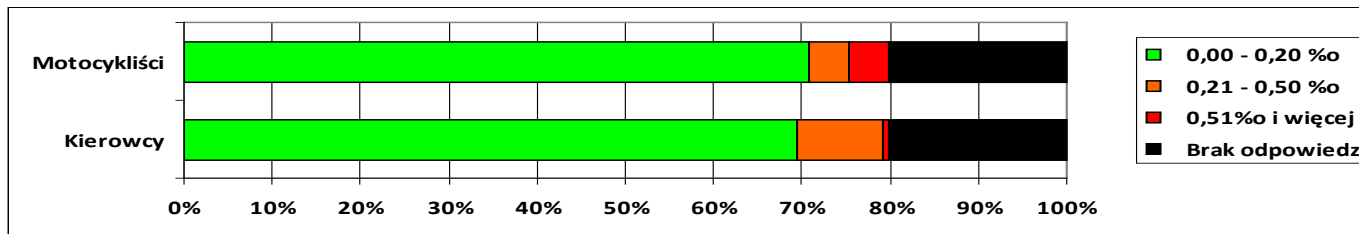

PRZEPISY DOTYCZĄCE DOPUSZCZALNEGO STĘŻENIA ALKOHOLU WE KRWI (BAC)

- stężenia we krwi od 0,2 ‰ do 0,5 ‰ alkoholu - stan po użyciu alkoholu (wykroczenie);
- stężenia we krwi powyżej 0,5‰ alkoholu - stan nietrzeźwości (przestępstwo).

Znajomość prawnie obowiązującego limitu BAC (SARTRE 4; 2010)

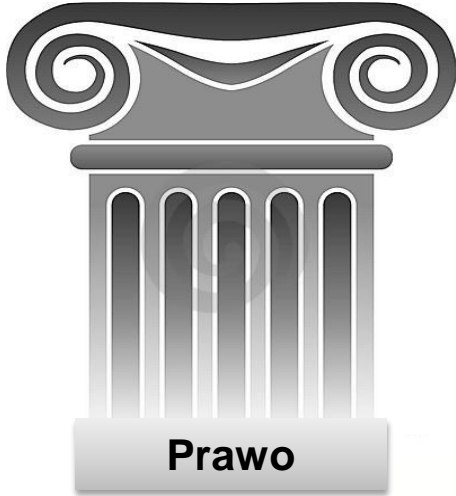
NIEKTÓRE ZMIANY W USTAWIE KODEKS KARNY WPROWADZONE W MAJU 2015 R.

	Poprzednio	Obecnie
Zakaz prowadzenia pojazdów	Od 1 roku do 10 lat Dożywotnio, gdy w wypadku są zabici lub ciężko ranni	Pierwszy raz: od 3 do 15 lat Drugi raz: Dożywotnio
Nawiązka / świadczenie pieniężne	Fakultatywnie: do 100 tys. zł	Pierwszy raz: min. 5000 zł Drugi raz: min. 10000 zł
Blokady alkoholowe	Brak	Po połowie kary zawieszenia prawa jazdy
Prowadzenie pojazdu bez uprawnień	Wykroczenie	Przestępstwo
Kurs reedukacyjny w zakresie problematyki alkoholowej	Wejście w życie 04.01.2016	1. 07.2015

PODSTAWY POLITYKI PREWENCYJNEJ W POLSCE

- *Przepisy dotyczące dopuszczalnego stężenia alkoholu we krwi*
- *Przepisy dotyczące administracyjnych i karnych konsekwencji nieprzestrzegania przepisów*

- *Edukacja dzieci i młodzieży*
- *Szkolenie kierowców*
- *Kampanie społeczne*
- *Działalność środków masowego przekazu*

- *Powstrzymanie kierowców od prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu*
- *Wyeliminowanie z ruchu nietrzeźwych kierowców*

- *Rozstrzyganie spraw*

PIJANI KIEROWCY

www.pijanikierowcy.pl

Jest nas coraz więcej

Przed jazdą **pijesz**
długo **nie** pożyjesz

ZMIANY W OPINIACH SPOŁECZNYCH W LATACH 1996 - 2010

Czy kierowca, który będzie prowadzić samochód, powinien:

w ogóle nie pić alkoholu	67,1 %	75,2 %	91,5 %
móc wypić mniej alkoholu niż jest to obecnie dopuszczalne	11,3 %	7,6 %	4,7 %
móc wypić tyle samo alkoholu, ile jest obecnie dopuszczalne	13,6 %	12,4 %	3,2 %
móc wypić więcej alkoholu niż obecnie dopuszczalne	4,4 %	4,0 %	0,5 %
móc wypić tyle alkoholu, ile chce	1,3 %	0,8 %	0,1 %
	Sartre 2 (1996)	Sartre 3 (2002)	Sartre 4 (2010)

PODSTAWY POLITYKI PREWENCYJNEJ W POLSCE

- *Przepisy dotyczące dopuszczalnego stężenia alkoholu we krwi*
- *Przepisy dotyczące administracyjnych i karnych konsekwencji nieprzestrzegania przepisów*

- *Edukacja dzieci i młodzieży*
- *Szkolenie kierowców*
- *Kampanie społeczne*
- *Działalność środków masowego przekazu*

- *Powstrzymanie kierowców od prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu*
- *Wylimitowanie z ruchu nietrzeźwych kierowców*

- *Rozstrzygnięcie spraw*

POLICYJNE KONTROLE STANU TRZEŹWOŚCI W LATACH 2008 - 2014

	Liczba kontroli	Liczba ujawnionych nietrzeźwych użytkowników dróg		
2008	1775186	168612		
2009	2305582	173324		
2010	3351776	165885		
2011	5679950	183488		
2012	7383915	171020		
2013	8917980	163777		
2014	15414183	141203		

Źródło: KGP; Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego

POLICYJNE KONTROLE STANU TRZEŻWOSCI

W 2010 roku Polska z liczbą 88 kontroli stanu trzeźwości na 1000 mieszkańców znajdowała się na jednym z ostatnich miejsca w rankingu ETSC, w 2014, gdy liczba kontroli wzrosła do 400, prawdopodobnie znalazłaby się w gronie najlepszych krajów.

Wzrost aktywności policji znalazł swoje odbicie w badaniach opinii społecznej. W 2002 roku blisko 70 % badanych kierowców było przekonanych, że podczas jazdy samochodem ich stan trzeźwości nie będzie kontrolowany, w 2010 procent ten spadł do 45 % (SARTRE 2002, 2010).

POLICYJNE KONTROLE STANU TRZEŹWOŚCI W LATACH 2008 - 2014

	Liczba kontroli	Liczba ujawnionych nietrzeźwych użytkowników dróg	%	
2008	1775186	168612	9,5 %	1:11
2009	2305582	173324	7,5 %	1:13
2010	3351776	165885	5,0 %	1:20
2011	5679950	183488	3,2 %	1:31
2012	7383915	171020	2,3 %	1:43
2013	8917980	163777	1,8 %	1:55
2014	15414183	141203	0,9 %	1:141

Źródło: KGP; Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego

WDROŻENIE NOWYCH ROZWIĄZAŃ PREWENCYJNYCH: BLOKADY ALKOHOLOWE I KURSY REEDUKACYJNE

Blokady alkoholowe:

- Montowane po odbyciu połowy kary zawieszenia na wniosek osoby o
- Osta... e sąd, „jeż... warunki oso... ranie w okre... karnego uzasa... prowad... z tę osobę nie zagraża bez... w komunikacji”.

**Brak rozwiązań
dotyczących
wykorzystania
danych
gromadzonych w
blokadach
alkoholowych (?)**

Kursy reedukacyjne w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii:

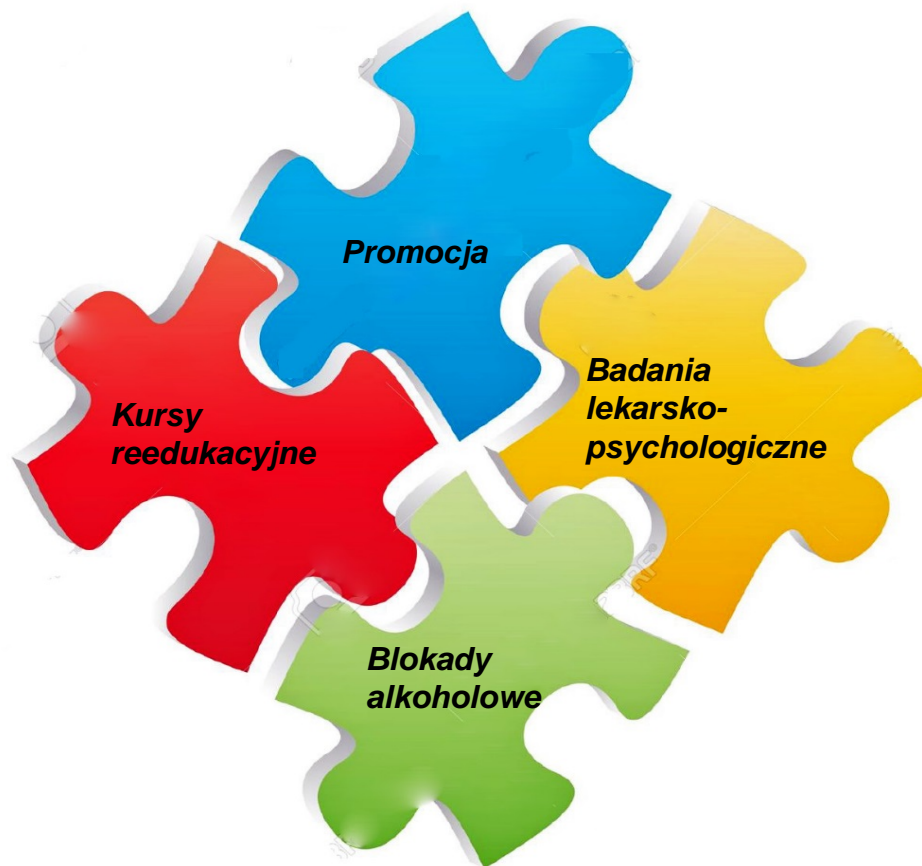
- Dwudniowe obowiązkowe zajęcia,
- Kierowca kierowany jest przez starostę niezwłocznie po otrzymaniu informacji z centralnej ewidencji kierowców rejestru kierowcy o zarejestrowaniu wykroczenia.

WDROŻENIE NOWYCH ROZWIĄZAŃ PREWENCYJNYCH: BLOKADY ALKOHOLOWE I KURSY REEDUKACYJNE

PODSUMOWANIE

Dotychczas prowadzone działania prewencyjne doprowadziły do spadku liczby wypadków drogowych z udziałem użytkowników dróg po spożyciu alkoholu. Sukces jest tym większy, że został osiągnięty w okresie wzrostu spożycia alkoholu w Polsce;

Alkohol nadal pozostaje ważnym problemem bezpieczeństwa ruchu drogowego; „w kolejce” czekają następne problemy do rozwiązania: leki i nielegalne substancje psychoaktywne w ruchu drogowym;

W Polsce brakuje jednej wspólnej strategii działania w tym obszarze; zamiast tego realizowane są liczne równoległe działania;

Skuteczność i efektywność już wdrożonych rozwiązań można poprawić, konieczne jest jednak stworzenie podstaw dla profesjonalnego zajmowania się tym problemem (m.in. system monitorowania problemu, badania naukowe, umiejętne wykorzystanie doświadczeń innych krajów).

Ilona Buttler
Instytut Transportu Samochodowego
Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

03-301 Warszawa ul. Jagiellonska 80
e-mail: ilona.buttler@its.waw.pl

